

VII.

Ken hän oli?

"Olettehan kuulleet puhutun Pohjan
valkoisesta altakunnasta?"

7.

En ollut uskon silmiäni aamulla herätessäni. Olin nukkunut hyvin, tunsin itseni erikoisen viiskistyneeksi, mutta avattuani silmiäni suljin ne heti uudelleen, koska luulin näkeväni unta tai olevani siinä välitilassa, joka käy ennen varsinaista heräämistä. Mutta kun hetken perästä ^{avasin} silmiäni uudelleen, näkivät ne saman ympäristön kuin aike.

Verhot olivat hävinneet vuoteeni ympäriltä. Koko iso kuminkuukaisen hiemo rokokokohone oli niinkään hävinnyt kahuneen kaikkineen. Lepäsin aukkossa luolassa, johon valo tunki karterasti katossa olevan aukon kautta. Seinämän luona latialla oli pesuvati ja vesiruukki ja sen päällä pyyhe. Vuoteeni luona oli penkki ja siellä kaikki vaatteeni, ja vuode itse oli muuttunut yksinkertaiseksi telttasängyksi, mutta ~~sekin~~ ^{sekin} ~~olivat~~ ^{olivat} laakanat ja huopapöytä olivat puhtaat ja uuden näköiset.

Hämmästykseni oli rajaton. Minne olen mennyt on nukk. kuessani vielä? ajattelin. Mihin ka seikkailuun olen joutunut? Onko tämä sittenkin joku rikollista?

Kylmi puistatus kävi läpi nussuini, kun ajattelin, että olen joutunut pahantekeijän käsien. Onko tämä Amerikka sittenkin vain ryövärien ma? kysyin itseltäni. Mutta kyltti minäkin, vanha mies, olen aika tomppeli, joka tällä tavalla olen antanut pettää itseäni.

Kaikki oli ympärilläni heljasta. Ei pienintäkään elonmerkkiä missään. Pelko oli vähällä vallata miäni.

Mutta alkia muistin professori Batooya ja herran de Carignanin, ~~heidän~~ heidän sivistyneet ja ystävälliset kasvonsa, heidän katseittensa iloinen lempeys. He eivät ainakaan

110) voineet olla mukana missään pahenteossa. Jos minut on vangittu
ja viety, on se tapahtunut heidän tietämättään. ^{Täällä} Ken tietää? Ehkä
he itse ovat samassa tilanteessa kuin minä. Ehkä me kaikki
olemme ryövärein käsissä. Ja ryövärit kyllä silloin tietivät, että
professori kykenee maksamaan luonnaita.

Tämä ajatus oli kuitenkin kauhea. Kuinka oli
mahdollista, että semmoinen ihminen kuin professori Batory - ~~oikea~~
~~oikea~~ adepti, tietäjä, taikuri - olisi voinut joutua ryövärein
käsien? Kyllä hän aina osasi suojella itseään.

Tunsi olevani arvoituksien edessä.

Nyt hyppään sangyksi ja pukeudun, päätin. Jäl-
keni ei kestä tätä muuten. Pukeudun ja ryhdyn taskoittamaan
tätä luolaani, millainen vankila se lienee.

Tuomasti toimeen. Peseydyin ja pukeuduin no-
peasti ja totesin, että kaikki tavarami olivat tällä, kellonni,
lompakkoni passineen ja ^{seteleineen,} ~~rahoineen~~, kukkaroni, hopea- ja nikkelin-
rahoineen. Eivät ryövärit ainakaan ole mitään varustuneet, nau-
rahdin itsekseni ja tunsi merkittävää helpotuksen hengessäni.
Sitten katsahdin ympärilläni. Ei näkynyt ovea eikä aukkua
missään seinässä.

- Halloo, onko täällä ketään? huusin silloin
ranskaksi ja kohta perästä englanninkielellä, kun muistini olevani
Amerikassa.

Vastuusta ei kuulunut, mutta hetken perästä
ilmestyi aukko ~~sestä~~ luolan kiviseinään - millä tavalla
se tapahtui, en kyennyt selittämään - ja kuvaamattomaksi
hämmästykseni astui aukosta luolaan valkoiseen vuttaan
puettu munkki, jonka heti tunsi nuoreksi herttuaksi, koska
^{piizine} ~~hän~~ lepäsi harteilla. ~~hän~~

Sinä silmänräpäyksessä häpesin kaikkien epäi-
lyksieni, sillä nuori Carignan oli niin veistikkamaisen ystäväl-
lisen näköinen.

- Johau olette yllätyksiä, serro tohtori! hän iloi-
sesti huudahti.

- Olen, vastasin, - mutta mikä ihmeellinen A:
laddinin luola tämä on, joka vielä eilen illalla oli kuin pieni Ves-
saalles?

- Ah, oletteko aivan varma siitä, että tämä

Hän kiäntyi ja Asteli edeltäni aukosta eli ovesta. Minä seurasin enemmän ulkiosa kuin ~~sisällä~~^{kahvin} taspeessa. Tulimme leveään käytävään, valaista sekin jonkinlaisella räppäniällä katossa, ja tässä käytävässä oli jyrkempi pöytä ja kaksi tuolia. — Sängin yksinkertaisuus ja teko — mutta pöydällä oli hopeasti-otin, hopeinen kahvikanno, jonka pöytästä hyväkijainen höyry nousi, lautanen tynnyä pieniä leivoksia ja ~~professorin kahvikannu~~^{muu kahvikannu} varmasti ~~ovat~~^{professorin kahvikannu} Sevres-kahvikannu. Tämä vasta-kohta oli niin väkeä, etten malttanut olla sitä huomauttamatta, kun istuimme pöydän ääreen kahvia juomaan.

— Ilusi mysterio, rakas herttua, sanoin, — nämä seinät ja teidän pukunne voivat kuulua ~~kuulua~~^{kuulua} jonkinlaiseen kallioluostoriin, mutta tarjotin ja kahvikalusto ovat varmasti kotoisen eelisestä tinnasta.

— Jos minkei olisi, herxa tohtori, vastasi Carignan, — mitä kummua sinä? Eikö sekin protestien osoittaisi, että oikeus ja yksinkertaisuus, rikkaus ja köyhyys kulkevat rinnatuolen tämän maan päällä ja ovat saman todellisuuden eri puolia — herhoja me lemmit, todellisuuksia vain sille, jonka sydän on jommanassakuummista kinni?

— On totta, että rikkaus ja köyhyys kulkevat käsi kädessä, mutta eikö ole ajateltavissa, että ihmiskunnasta häitä ja pante poistuisi, että kaikki eläisivät aineellisesti hyvin?

— Tietysti, niin pian kuin ihmiset noudattavat Kristuksen käskyä ensin etsiä Jumalan valtakuntaa, niin pian kuin he noudattavat hänen käskyjään rakasta toisiaan.

— Ei millään muulla tavalla? ^{Kysymys}

— Ei ainakaan niin kauan kuin ihmisessä asuu rikkauden himo tai — eikä on vielä pahempi — köyhyyden pelko. Voittakaa se pelko, niin olette kaikissa olosuhteissa onnellinen. Ja jos tahdotte kuulla, mikä on professori Watoya ~~mitä~~^{mitä} kokemus näissä asioissa, lausun sen hänen omilla sanoiltaan: kien voittoa köyhyyden pelon, on rikkaus teidän palvelijanne.

— Olen ihmeissim, rakas herttua, ensiksi ser. tahden, että olette niin nuori ja puhutte niin vakavasti ja viisaasti, ja toiseksi ser. tähden, että turhen olevani niin onnistuneella tavalla kotonani täällä. Mitä esim. nyt sanotte rikkaudesta ja köyhyydestä, on aina ollut oman sydämeni rakkaus. En usko ulkonäisiin yhteiskunnallisiin onnistuksiin niin paljon

114) lita, varoitti Carignan, mutta tällä kertaa hymyjellen
herttaist hymyään.

Tässä päässä jätkä kytän teki suoran kulman va-
semalle ja päättyi isoon korkeaan luolaan, jonka vasen seinä pi-
laristona avautui puutarhaan päin. Aamuaurinko paistoi kelmeä-
nä pilvien välitse luolaan, valristen sitä kirkkulla, vielä vähän
kylmällä valollaan. Keskellä luolaan istui ympyrään asetetuilla
~~Kuusi~~ kivi: ^{puusta} ~~puusta~~ noin neljäkymmentä valkoista
munkkia. Kaksi ^{ympyrän} istuinta oli tyhjänä meidän puolel-
lamme ja yksi ^{istaisella} ~~ympyrän~~ ^{toisella} ~~puolella~~, ja Carignan vei minut
kahden tyhjän kuiton luo, istui itse toiselle ja viittasi onnua
istumaa toiselle.

Olimme kaikki ääneti, mutta jostain rikymit-
tomista alkoi kuulua hiljasta laulua, joka vähitellen pai-
sui kuoroiksi, niin ihanaksi ja muhureaksi, etten saaksille
sattavampaa nimitystä kuin taivaallinen. Oli kuin enkelit
olisivat laulaneet ylistystä.

Olin niin hätkätyssäni, etten huomannut mitään
kapaktureen, ennenkuin Carignan nykäisi minua vasemman kä-
teeni ja sai minut nousemaan, niin kuin nyt näin kaikkien tois-
ten ja tehneen. Samassa myös huomasin, että tyhjä paikka meiz-
tä vastapäätä ei enää ollut tyhjä. Senkin edessä seisoivat valkois-
nen munkki, ja minä ^{näin} ~~huomasin~~ heti, että se oli professor Ba-
tory. Hän antoi merkin kadellään ja kaikki istuivat.

Laulu jatkoi vielä jonkun aikaa ja sen ~~to~~ lue-
ottua sanoi professori julkallisen soinnukkuudella äänelli:

— Veljet, työmme astuu nytte vaiheeseen. Mei-
dän on autettava kristikuntaa Euroopassa ja aloitamme Pohjolasta, kos-
ka siellä on onni, josta toivomme valon tulevan. Siellä on useita vel-
jeskunnan jäseniä, ja meillä on tänään vierasmeina yksi, joka nyt
auttaa meitä luomalla meidän kartan eliväni eteen. Katsukun
veljet, hallitsemme henget apua ja siunattua Suomen maan. ~~Maan~~
Etkä ennen kaikkea rauhaa ja hyvää tahtoa sen kansan sydämeen, ja il-
lä vaikka sen yksilöt ovat heränneet ja yrtteleviä, eivät he missään
asunnossa vielä ole yksimielisiä. Kirkko ja uskonto vangitsee vielä
monta sielua, kuitenkin toivomme, että uskonpuhdistus siellä voisi

Professorin lausuttua nämä sanat kaikki ojentautuivat suorikoi istuville ja sukkivat silmiinsä. Minäkin samoin ja loihdutin maani kartan sieluni ~~alla~~ näkyviin aloin sitä elähtyä ja merkittiä pienisellä reusulla muutamia kaupunkia ja ja ~~paikkopä~~ kyltä, joissa tiesin uskonpuhdistuksen ystäviä asuvan. Sitten kuuntelin ja katselin, kuinka Suomen ja Pohjanlahden aallokkaat läikkivät rantojen vasten auringon paisteessa, kuinka junat kiihtivät metsien läpi ~~ja~~ höyryläinät kulkuivat järville ihmiset liikkuiivat kaupunkien kaduilla, tekivät työtä tehtaissa ja virkaaloissa, pelloilla ja teilla, lasten leikkimässä pihvillä ja nurmilla ja äitien askarrellessa kodeissa. Kaikki oli elävää edessäni.

Sitten kunlin äkkiä kankaista kuosolautua ja josta joisesta päin tuli ilman halki kätien lukematon joukko enkeliä ja henkiolehtoja, jotka verkalleen ^{siitelivät} ~~siitelivät~~ yli koko Suomen niemen, pienten kääjukaista sirottellessa vaaleanpunaisia reusuja ~~ja~~ kukkiaanne. Sitten enkelit järjestyivät pitkin rantoja ja rajoja kasvoit sisämaahan päin ja heidän keskeltään ilmestyi äkkiä Suomen ihana suojelusenkeli leijailleen Päijänteen pohjoispuolella. Se oli vanha väisas Väinämöinen, mutta kaikkien enkelien häntä tervehtiessä hän muuttui vanhasta nuoreksi ja hänen kasvoipiirteensä, jotka olivat täynnä surua ja huolta, kirkastuivat onnelliseen ja iloiseen nirkoisiksi. Hän kätti autuallisesti hymyillen ja kyynelkettippuivat hänen silmistään. Tuhannet keijukaiset ~~muuttivat~~ ^{kantavat} ~~muuttivat~~ ^{kantavat} niitä - oi kääntäivät kokoonnan kyyneleitä ja ~~kantavat~~ ^{kantavat} niitä - oi ~~ihmettä!~~ ^{ihmettä!} - luomieni punaisten reusujen luo, joiden ~~ka-~~ ^{te-} ~~puhki~~ he lausivat ne kirkkaina kantehelmoina. Väinämöistä ym. ^{parova} valoketä laajeni laajenemistaan taivankiiven väreissä ja hänen sydämensä lauloi mahtava uskoa ja luottamusta. Minä kuullevinani sanat hänen laulussaan: "Ylhäiset ystäväni, taivoista tullennehet, ~~mit~~ mit on sulla ~~mureheta~~ ^{mureheta} mureheta, sie kussani surun syytä, kun on teitä tuhansia ystäviä ylähäältä x tulleet mua tukemahan, auttamahan ahdingossa. Jo näin ajan ankenevan, päivien pitkän jilkistävän - silloin Suomessaani suvi, ihmisillä iki onni, maassa rauha kullaa kallis, sydämissä hyviä tahto, kaikki mielet kättämässä Taivon Tahtoa yhäisti."

Tuli kikkua katsellessani ja kuunnelllessani oma sydämeni oli täynnä reukousta ja kiitosta. Vähitellen tunnin

- Sanotte vain luulevanne, että olette hyvin nukkunut, herra tohtori. Te nukutte siis huonosti?

- En suinkaan, rakas herra de Carignan, mutta minun unessani oli salaperäinen kohtaus. Jos se oli unta, että te voi sitä mitään tietää. Mutta jos se oli todellinen kokemus, silloin te kykenette ja olette velvollinen selittämään minulle, mitä se oli.

- Kertoka minulle vähän, ehkä sitten voit teitä tyydyttää.

Kerron yksityiskohtaisesti koko seikkailuni, jota teidän ainoastan kertomalla, mitä mieltökelyn aikana olen nähnyt ja kuullut. Carignan seurasi kertomustani tarkkaan ja nähtävästi hyväksyvästi mielenkiinnolla, ja kun olin lopettanut, hän lausui:

- Teillä on mainio muisti, herra tohtori. Onnittelena teitä. Professori oli myös erittäin tyytyväinen teihin. Nähkäis, kokemuksenne ei ollut tavallista astrachista lauha, kuten nykyajan teosofisissa kirjoissa sanotaan, vaan se oli eetterinen - toinen nimitys teosofisesta kirjallisuudesta, mutta teille tietysti tuttu. Professori tahtoi nähdä, onnistuuko osaisitte teidän eetteriruumiinne, joka tietenkin on vain tämän korkean ruumiin hienompi kaksoiskuva, ja sentähden hän otti teidät ulos korkeasta fyysillisestä ruumiistanne. Näimme heti, että teille ollut tottunut tähän elämismuotoon. Ettette katsonut tarkkseen - silloin olisitte heti huomannut korkean ruumiin vuoteessanne, - että teidän pannut merkille, että peseytyksenne ja pukentumisenne oli fyysillisesti katsoen saanut epä-todellista, vaikka teetytti on ajatuksenne vaikutti, että todella näytitte olevan päiväpukimissanne. Kahvi, jonka joimme, oli korkean ruumiin kannalta peräti olematonta, mutta oli siltäkin olemassa virkistämisen mieltänne. Kokous mieltökelyneen oli lämpöä todellista.

- Mutta mitä meskitse tuo outo ympäristö?

Carignan hymyili.

- Se on juuri todellisuutemme eetterimaail-

- Kuinka tarkoitatte? Jos tämä ^{lääne} on fyysillinen todellisuus, on sillä tietty eetterinenkin haahmonsa.

- On, mutta ei tietenkään niin eläväni kuin esim. ihmisen eetteriruumis. Tämän ~~paikan~~ ^{eetterin} linnan paikallisuus ei estä toista eetteristä todellisuutta olemasta juuri samassa kohden avaruudessa.

- Eipä tietenkään, myönsen mielteissäni. - Kukaan "todellisuutta" te sitten pidätte "todellisempaa", tätä fyysillistä linnaa vaiko toista eetteristä luolaluostaria?

- Karkeassa päiväajunnassamme ollessamme on linnaa tiettyä asuun ^{na} ~~ko~~ ^{omme}, mutta tehdessämme työtä korkeimman päivätajunnassamme, elämme luostarissa.

- Puhutte "meistä". Tarkoitatteko professori ja itseänne vai -?

- Kaikki "palvelijat" täällä ovat veljiämme, - niitä munkkeja, joita näille luolatemppelille.

- Saanko kysyä: olitteko kaikki eetteriruumiissanne mukana kokouksessa?

- Ei kukaan onnistu, ainoastaan te, herra tohtori. Me olimme kaikki karkeassa fyysillisessä ruumiissa.

- Sangen merkittävä. Miksei annettu minunkin olla karkeassa ruumiissani?

- Ah, rakas tohtori, te ette silloin olisi nähnyt eetteristä todellisuutta. Ja professorin tahtoi koetella teitä.

- Olette ystäväillinen, ^{herra} ~~rakas~~ Carignan, kun näin vastaatte kaikkien tyhmiin kysymyksiinne. Minun ajatus vielä johtuu mieleeni. Tämän linnan rakentaminen keukelle erittäin on varmasti maksanut kymmeniä miljoonia dollareita. Eikä olisi tullut yksinkertaisemmaksi onnodostua linna eetteriin ja luostari tähän näkyväseen maailmaan?

- Nyt minun täytyy sanoa, rakas herra tohtori, että puhutte ajattelematta. Mitä professori, mitä me kaikki olisimme tehneet eetterisellä Versailles'illä? Luolatemppeli on meille tarpeen näkymätöntä työtämme varten. Linnassa elämme fyysillisinä ihmisinä. Mitä se on maksanut, ei kuulu

119) minulle enkä ole koskaan sitä kysynyt. Mutta olkaa rakennus-
tella, herra tohtori, että sitä kultta ei hankittu ihmisten hiellä.
Vaikka tämä^{limes} olisi maksanut kymmeniä miljoonia - ja varmaan
se on maksanut, - on siitä vain ollut hyötyä työmiehille, jotka
sen rakensivat. He ovat rahan saaneet. Siltä kannalta tämä
on ollut hyväntekoisyyttä ihmisestä kohtaan. On annettu työtä
sadoille ja epäilemättä hyvin palkittua työtä. Professori ei tee
mitään, jota ei ihmisille ole onnea. Tämänkin ymmärtäälle il-
onan munta?

- Mea maxima culpa, rakas herrttua. Minun
olisi pitänyt se ymmärtää. Veljeskunnalla on omat rikkun-
sa, joita se ei ole ihmiskunnalta ryöstänyt.

- Aivan niin, herra tohtori. On veljiä, jotka teke-
vät kultta, on toisia, jotka valmistevat jalokivia. Veljeskunnan
varat ovat yhteisiä ja käytettävissä, niissä niitä tarvitaan. Mutta
huomathan: ainoastaan korkeat mestarit saavat niitä käyttää.

- Rakas herra de Carignan, vielä yksi kysymys.
Eikö tämänöinen suunnattoman rikas ja komea palatsi ole he-
rättänyt ympäristön huomiota? Eikö täällä käy tunjettelejiä,
ta, avunpyytäjiä, ehkä varkaita ja ryöväreitä?

Nuori herrttua nauroi heleästi, iloista naurua.

- Oh, herra tohtori, te olette parin vuotien
ainon, joka on täällä käynyt. Ja minihän häin teidät!

- Seppä ihmeellistä. Luulisi asianlaidan ole-
van päinvastaisen. Ja jos ³ sanotte, että ihmiset eivät aa-
vita tätä eräänä uskomaton keidasta, vastaan, että kaik-
ki ne monet sadat työmiehet, jotka tämän rakensivat, ovat
tästä lienneet ja tietysti kertoneet omaimmalle.

- Tietysti.

- No niin. Miksi ei siis ketään täällä käy?

- Kukaan ei tänne löydä. Ei kukaan entis-

istä työmiehistäkään. Ympäristössä kulkee huhuna, että
tämä lounas on lumoa, että täällä asuu pahoja henkiä ja
ettei kenenkään kristityn pidä uskaltavan lähellekään.
Entiset työmiehetkin, jotka alussa pyrkivät tänne, ovat käen-

1. jäseniä, mutta kun sattumalta kohtasin jonkun katseen, oli siinä niin paljon kunnioitusta, rakkautta ja ymmärtämyksiä, että alkui vapautua hengessäni ja muistin, että kaikki näkyväinen vain oli vertauskuvaa ja semulla ajallista, ohimenevä, haihtuvaa.

Veikistyneinä nousimme pöydästä, jossa emme olleet vaihtaneet monta sanaa, ja huoneeseen astui eilinen hovimestari ilmoittamaan, että monseigneur Batory odotti minua.

Nyökkäsimme toisillemme, Carignan ja onni, ja hovimestarin viittauksesta astuin avatuista kaksois-ovesta samaan isoon salonkiin, jossa eilen oli istunut professorin seurassa. Nyt aurinko paistoi kristallikoruunihin ~~avatuista kaksois-ovista~~ ja sateenkaarenväriset kivet leikkivät lattialla. Avatuista ikkunoista tuikehti sisäin keksäisten ruusujen tuoksu.

Professori istui samassa sohvannurkassa kuin eilen. Hän hymyili heti onniin nähdessään. Sydämeni vapahdi — ei pelosta nyt — vaan äärettömästä kunnioituksesta ja rakkautesta.

Hän ei noussut eikä tarjonnut kättä, vaan pyysi kadellään minua istumaan eiliseen nojatuoliini.

— Rakas ystäväni, hän aloitti, — Carignan on teille selittänyt aamuisen tapauksen. Olemme siis jo lähneet toinen toisemme tänään. Toivon, että voitte hyvin?

— Täydellisesti, monseigneur, vastasin huomaamatta, mutta korjasin heti: — herran professori.

Professori hymyili melkein veitikkomaisesti: — Comme il vous plaira, hän sanoi ja lisäsi erivoivalla: — mon cher ami äänensävyllä: — mon cher ami.

— Silloin sanon teidän luvallanne monseigneur, sillä siihen sisältyy vähän enemmän sitä kunnioitusta, jota tunnen.

— Olkoon niin, rakas tohtori. Suvaitkaa minun nyt ensin kiittäni teitä siitä suurenmoisesta avusta, minne annoitte meille aamulla. En arvioinut, että teillä oli

122) niin hyviä keskusteluskyläy, ja kuinka kaunis Teidän Suomen
ne on. Muistakaan, olen käynyt vain Helsingissä, ajjen junassa
Pietarista edes takaisin. Sitä paitsi ajoin yöllä enkä nähnyt
mitään. ~~Ajot~~ ^{vastases} tullen kyllä käymään omissanne ja luonanne
useamminkin. Kerran kävin vante vante teiltä tapaamassa, mutta
ette taida muistaa sitä tapausta?

— Monseigneur, huudahdin vastustamatta-
masti ja yhtä vastustamattomasti syöksyin polvilleni. —
Monseigneur, teko suoruudessaani kävitte minua lohdut-
tamassa ja opastamassa! Mutta silloinkin te olette —
— Ei nimittäin, ystäväni! Minä se olin, se on
ihmeolento arvokkaasti. — Mutta istukaa, hän lisäsi mulle
nuhdellen.

Minun oli vaikea jidittää liikuttustani. Tässä
olin nuoruuteni "cakelin" seurassa. Hän oli ihminen niin kuin
minä — ja kuitenkin, mikä suunnaton ero! Kyynelöt silmissä
hään kuiskasi: — Mestari.

— Ei nimittäin. Olemme ystävä. Yksi on meidän
Mestariimme.

Hänen äänessään oli jotakin niin saunoittavaa,
että istuin nudesta tuoliini.

— Olen seurannut Teidän matkaanne Suomesta
tänne suurella mielenkiinnolla, hän puhui. — Laitassa kes-
kustelitte suomalaisen papin kanssa, Washingtonissa teosofin
ja katolilaisen piispan kanssa, ja Whitewayn sivistä amerikk-
alaisen Kristuksen seurijan kanssa. Nyt olette täällä. Te läk-
ette matkalle tuleva uskonpuhdistus mielessi, mutta miksi
ette lähtenyt /tämälle, niinkuin teosofit tavallisesti teke-
vät, kun he totuutta etsivät?

— En tiedä. Tahdoin nähdä kristittyä maailmaa
Euroopan luvissa. Amerikka oli minulle tuntematon. /tämälle
en ikivoinyt. Tunsin kirjallisuudesta heidän uskontonsa, min. heidän
omista pyhistä kirjoistaan. Olin miikkahertomuksista tullut siihen
johtopäätökseen, että Indian nykyinen kausa eli verrattain suu-
ressa tuetamattomuudessa eikä edustanut vanhaa uskonnollista
kulttuuria. Minulla ei ollut mitään mielenkuntoa jaksaa eikä

123) joojein ihme-esityksiin. Oikein minulla vähän kokemusta n. s. astraalisista asioista. Saattoin nähdä vainajia ja heidän elämänsä. Minua innostutti ainoastaan kristittyjen henkiset ponnistukset, jos niitä oli. Olin lukenut Whitewayn koloniasta ja halusin nähti, missä määrin siinä toteutettiin Kristuksen opetta-
ma elämäkasitys. Mutta, monseigneur, ~~kyöjein~~ epäoikeuden,
— nyt kun te kysytte, tunnetaan onnista todellikun, etten
tiedä, miksi tulisi tänne Amerikkaan. Sydämessäni vain eli
selittämätön arvelus, että matka olisi hyödyllinen uskonpuh-
distuksen takia.

Professori Hartwig hymyili:

— Te tulitte kutsusta, rakas tohtori.

— Kutsusta! Kenen kutsusta? Kyöjein ihmeissään.

— Minun kutsustani.

— Teidän kutsustanne, monseigneur!

Niin, ystäväni, tahdoin, että se mikä teissä oli
arvelusta, muuttuisi tiedoksi. Te olette vuosikymmeniä tun-
tenut mielessänne, että kristikunta kaipasi uutta reformitsionia.
Lutherin uskonpuhdistus oli jäänyt keiken. Sitäpaitsi se jätti
Kristityn emäkirkon silkeen. Aika ei ollut silloin tullut.
Lutherin työ oli valmistunut. Nyt lähestymme uutta aikaa. Nyt
todella koko kristikunta kaipaa uskonpuhdistusta. Sen huomasi
te Washingtonissa keskustellessanne püspa Sparvaglin kanssa. Mut-
ta ei siinä kyllin, että ihmiset kaipaavat. Täytyy myös olla ai-
ta, jotka ovat valmiit antamaan, valmiit tydyttämään kaipa-
ta. Täytyy olla niitä, jotka ovat valmiit palvelemaan antajien
käymään heidän arvoiltaan. Kuulkaa nyt. Jeesus Kristus,
Kaikkien ~~meidän~~ meidän Nestorimme, tahtoo, että uskonpuhdistus
pannaan toimeen. Hän on surelta kirkkojen materialismi,
dogmien värgys ja todellisen uskon puute. Hän on sanonut Pa-
avalille: Tee valvokkisuutesi. Paavali on kirkkojen suu-
linen luoji. Paavali on vastuussa kirkon toivottomasta tilasta.
Paavali etsii vanhoja ystäviä. Ei ole aika vielä, että Paavali
itse näkyväisenä ilmestyisi. Hänen ystävänsä värit suorittaa
valmistustyön. H. P. Wladyky - leijonasydän - pani alulle teo-

124) sofisen tükkeen. Se oli ensimmäinen etappi. Hanna Työnsä
ja kesken eräiseksi, koska hänen oppilansa eivät kaikki sitä
ymmärtäneet. He eivät syhtyneet kukin tutkimaan omaa us-
kontaan ja puhdistamaan sitä. He jatkoivat vain yleisiä teo-
sofista propagandaa. Hyvä sekin. Mutta nyt on välttämätön
tä, että kussakin uskonossa syvennyttiin alkuperäisiä oppi-
kia, tutustuttain ~~alkuperäisiin~~ perustajiin opetuksiin ja ruvettiin
yleisesti noudattamaan hänen siivellisiä opetuksiaan. Ennen
kaikkea tämä on tärkeätä, jopa välttämätöntäkin kristin-
uskon suhteen. Kristikunnassa täytyy tapahtua reformatsioni.
Helvetistä on noustava taivaaseen uskon suvilli. Ihmisten on
muutettava elämää, jos monet rikkaat perustavat White-
way tyypisiä kolonioita, mutta tämä ^{kristin} ~~uskon~~ kunta paljon. Mutta
siinä ei ole lopullinen ratkaisu. Elämä ei koskaan ole
mannonan varassa. Mamma ei saa missään muodossa
olla ~~hyvä~~ rakkauden edellytyksenä. Ei se olekaan siinä
rikkaissa yksilöissä, joka perustaa Whiteway. Mutta kuka
tähansa, oli hän köyhi tai rikas, on kutsuttu perustamaan
Whiteway. Kuinka se on mahdollista? Rakkauden avulla
köyhälle näin kuin rikkaille. Whiteway perustetaan ~~to~~ eli tu-
lee itsestään köyhäinkin kotiin, kun ~~hän~~ ^{köyhi} mielensä muuttuu
ja hän syntyy uudestaan rakkaudessa. Mamma ei ole edel-
lytys, mamma on palvelija. Kun Jumalan valtakunta astuu
köyhän kotiin, silloin pante pakenee ja mamma alkaa palvella.
Ei akkia, vaan vähitellen. Tämä on kristinuskon perusta.

Taisen professori hymyili.

— Te tiedätte, ystäväni, hän jatkoi, — Paavali
vähän sekvitti' asioita. Hän oli oppinut ~~se~~ mies, tottunut kos-
keampaan joutalaiseen ajatteluun, ja kun hänestä tuli Kristuksen
seuraja, hän samalla tuli kristillisen teologian perustajaksi,
dogmiuskon ja kirkon. Ei hän itse mitään pahaa tarkoittanut,
hän oli vilpiton, mutta hänen seuraajansa eivät häntä ymmär-
täneet. He rakensivat sarvinaisen dogmaattisen teologian niiden
vääntäusten ympärillä, joita Paavali oli kirjassaan antanut. He ei-
vät edes tunteet Paavalin vesäisiä oppia, sellä hän ei voi-

125) mut vihki salaisiin tietoihin kuin ani hurvoja.
- Anteeksi, monseigneur, saanko kysyä tüssä
välillä, oiko Dionysios Areopajutta Paavalin opetuslapsi?

- Oli tietysti, vaikka sitä ei ole virallisesti tun-
nustettu kirkon taholta. Palataksemme Paavaliin. Paavalin kohtalo oli
siinä kohden kova, ettei hän saanut olla Jeesuksen opetuslapsi tämän
elästä. Hän ei tuntenut Jeesuksen käskyjä semmoisina kuin Jeesus
itse oli ne antanut ja johti sitten tehtiin esitys n.s. Vuorisäärnassa.
Toiselta puolel Paavali oli onnellisessa asemassa kuin toiset
apostolit. Hän sai herätyskseen - vaikka silloin vielä ette tiedottomas-
ti - Steefanoksen ~~kuoleman~~ marttyyrikuoleman kautta, ja kun hän sitten
Samarkokseen tiellä sai tulikasteensa, ^{tuli} ~~se~~ hän omassa persoonassaan
kokei ^{neheksi} mikä on Kristuksen seuraamisen ensimmäinen sinetti. Sitä enät
kaikki apostolit lähessään olleet tietoisia.

- Mikä on tämä sinetti, monseigneur?

- Te tiedätte sen myös omasta kokemuksestanne,

valas tontori, ~~Mr. Newberg~~ ^{Mr. Newberg} ~~Whiteningissa~~ ^{Whiteningissa} ~~on kokenut~~ ^{on kokenut} ~~Washingtonissa~~ ^{Washingtonissa} ~~avisi-~~
~~tu,~~ ^{mutta ei ole kokenut} ~~slasmainen~~ ^{slasmainen} ~~shetti~~ ^{shetti} on Paavalin tulikaste,
joka oli sama kuin Steefanoksen ja apostoli johanneksen. Se on ~~kos-~~
~~mos~~ Jumalan Pojan eli nänkin nykyään myös sanotaan teoso-
giasessa ja varsinkin antroposofisessa kirjallisuudessa kosmillisen
Kristuksen näkeminen ja tunteminen. Jumalan Poika on Isän Ilmen-
nyt elämi ja tajunta. Te olette kokenut, nänkin Paavali koki, että
tüssä jumalallisessa tajunnassa eli ja toimi kuollut ja ylösnousut
Jeesus Kristus. Samarkos-kokemus on kristityn tuannusmerkki.
~~Ilmen~~ ^{Ilmen} sitä hän ei tunne vapauttajan.

- Monseigneur, eikö Jeesuksen eli Vuorisäärnän
käskyjen noudattaminen vie tähän Samarkos-kokemukseen?

- Kyllä, mutta ei enenkuin pyrkijä on perinpo-
jin ymmärtänyt ja sulattanut neljänneen käskyn henken. Te tiedätte:
pahan vastustamattomuuden käsky. Se on kulmakivi.
- Niin minäkin olen ymmärtänyt.

Professori hymyili.

- Tietysti olette ymmärtänyt. Tulkoon pyrkijä
mistä uskonnosta tahansa, - jos hän ymmärtää ihmisen oikean suhteen
pahan, hän on tiellä Kristuksen luo, vaikka olisi koskaan kuul-
lut puhuttavan kristinuskosta. Ja jos ihminen, joka on kirkollisesti

126) kastettu ja uskoo olevansa kristitty, ei tunneta eikä totentakaan
neljättä elämän käskyä, ei hän tiedä paljonkaan Kristuksesta. Niitä
n. s. kristittyjä on maailmassa liian paljon.

— Monseigneur, alkä siis teidänkin mielestänne
tällä hetkellä on ylen tärkeä, että kirkkoissa alettaisiin opettaa vuo-
risaarnaan käskyjä julkisesti eikä vain, joissain salisisissa piireissä,
kuten pöytä Sparwaghi väitti, että suomalaisessa kirkossa tehdään.

— Ehdottomasti. Se on uuden refoormitsionin ensi-
mäinen ~~asutus~~ tehtävä. Refoormitsioni alkaa siitä. Koko kris-
tikunnan täytyy päästä selvälle sille, että kristinusko ei ole
dogmijärjestelmä, johon tulee uskoa, vaan siveysoppi, jota tulee
noudattaa elämässä. Itsestään silloin karisevat pois pahimmat
dogmaattiset väköt, kuten helvetti- ja kadotusoppi. Tämä ei tee
tenkään estä kirkkoja virallisesti hylkäämään perkeleoppia,
kuten Ruotsin kirkko on tehnyt, mutta se on vielä negatiivista
uskonpuhdistusta. Positiivinen alku, kun ihmisille esitetään,
mitä kristinusko on.

— Luterilaiset papit varsinkin kauhistuvat, kun
vitätään siihen, että kristinusko on uusi siveellisen elämä. Hei-
dän mielestään kaikki puhe ihmisen siveellisestä pyrkimyksestä
on itsevalkandesta ja ylpeydestä kotoisin. Ihminen tulee uskoa.
Ilman uskoa hän on avuton. Mutta usko auttaa hiata vähitellen
ylös synnistä. Tämä on vaikein kohta. Luterilais~~en~~ kirkko ei kal-
listi kovanansa, jollei oteta uskon lukuun. Ja se väittää nojaa:
vaan Paavalin.

— Paavalin kirkko nojaukseen. Paavali on syypää
paljooon pahaan, myöskin professori Halogy mieltäväisenä. — Olisi
parempi, jos kirkko hylkäisi Paavalin kokonaan.

— Oh, monseigneur, alkä sanoko niin. Paavali
on suuri valo.

— Mutta Paavali puhui oman kokemuksensa ken-
nältä, ja ken ei ole kokenukseen, mitä Paavali koki, ei häntä ymmä-
rrä, vaan värentä hänen sanansa. Tarkoitin: käsittin hänen sa-
nanon väkisininkin väärin. Mutta onhan kirkon opitusta uskosta silti
oikea peruste. Ei voi noudattaa Jeesuksen käskyjä, jollei usko
Isään ja luota Jeesukseen ystävänä, joka tietää. Olen nähnyt

127) monta Kristuksen seuraaja, jotka junaivat alkaneet sitä, että
ovat ymmärtäneet jeemisen kokeneeksi ja inhimilliseksi vel-
jeksi eli ystäväksi, johon kannatti luottaa. Ja tämä tikana on
myös aina jonkinlainen usko ja luottamus Jumalaan. Se usko ei
ole teologinen, vaan puhtaasti ~~in~~ inhimillinen ja lapsellinen. Niin
paljon totta on kirkon puheissa uskosta.

— Olisiko usko, monseigneur, kun tieto tulee?

— Onko usko hävinnyt teistä, rakas tohtori? Tie-
don tullen usko kasvaa. ^{Milloin} ~~Onko~~ Paavali uskoi? Varsinaisesti Damas-
kos: kokemuksensa jälkeen, joka toi hänelle samalla tietoa. Steefa-
nos uskoi, ennenkuin hän näki taivaiden avkenevan. Hän uskoi je-
sukseen opettajina, ja oppaana ja Jumalan Poikana, ennenkuin kuo-
lunnäytössä ymmärsi, että sama Jumalan Poika asui hänessä
itsessäänkin. Se oli Steefanoksen Damaskos: kokemus. Ja Damaskos:
kokemus tuo aina tiedon tullessaan.

— Oliko Jeesusella Damaskos: kokemus? Kysyin

arkailleen.

— Oli tietysti; vastasi professori vakavasti, — kaste
oli hänen Damaskosnähtämyksiä. Mutta muistakaan, Jeesus oli joka
suhteessa erikoinen. Paavali sen tiesi. Mutta hänen välttämättömän
suhkeen suuntaan antoivat aiheita kirkkojen luiseen dogmatikkaan.
Jos Paavali olisi voinut kuvitella edeltä käsin, kuinka paljon palua
hänen vromittomut lausuntonsa tulisivat aikaansaamaan, olisi
hän epäilemättä mieluummin väiennut, kun kerran ei osannut
eikä uskaltanut tyypin selittä asioita. Sentähden hänen kas-
teillaan lepiä kirkkojen karma ja hän yrittää parastensa saa-
daksen silloin tällöin puhdistuksia aikaan.

— Suokaa anteeksi, monseigneur, mielestäni
olisi erittäin tärkeä, että kuoleman kypsyys ~~se~~ selitettäisiin
Kristikunnalle ja että kirkot hylätessään helvettiä onaksui-
sivat oikeaan käsitykseen kuolemanjälkeisistä tiloista ja jäl-
syntymisestä. Miltä te sanotte, monseigneur?

— Sanon, että olette oikeassa, rakas ystävä.

Ja professori lisäsi hymyillen:

— Saattihan tuon suomalaisen papin voite-

128) turksi asialle.

Nyt minunkin täytyi hymyillä.

— Teille ei ole mitään salattua, monseigneur,
huudahtain hiljaa.

— Rakas ystävä, sanoi professori, — johan huomau-
tin teille, että olen saanut teistä seurannut matkueenne.

— Monseigneur, onko hien uskaltanut kysyä, mik-
si olette omistaneet niin paljon huoneita minun vähäpätöiselle
persoonalleni?

— No mutta, heon tohtori, teidän kysymyksenne
ei ole uskaltanut, vaan turha. Olenhan koko elämäni ajan seurannut
teitä. Te olette mukana vapautustyössä. Teidän työnnne on aina ol-
lut tärkeä. Nyt se on vielä tärkeämpää ^(#vii) vastaisuudessa tulevana
tekemään työtä yhdessä. Minäkin en voi näkyä, mutta te saat
te olla minun edustajani maailmassa.

— Todella te läiskette taakan harteilleni, mon-
seigneur. Te ja — minä!

— Ettekö muista Jeesuksen sana: minun ^W
addition ~~W~~ tarkkani on kevyt ja minun ikeeni on suloinen?

Kallistin pääni.

Professori lausui luonnollisella, mutta ihmeelli-
sen juhlallisella äänellä:

— Ensio Kotka, te tiedatte, kuka minä olen, ja
te tiedatte tai ainakin aavistatte, kuka itse olette. Nimiä en mu-
mainitse. Mutta te olette minun ystäväni ja työtoverini. Saan-
han luottaa teihin?

Silmäni kynneltäivät. Katsohdin ylös.

— Nyt ja aina, kuiskasin.

Professori ojensi kätensä ja minä puristin sitä.

— Olemme molemmat Jeesuksen Kristuksen pal-

velijoita, hän sanoi.

Nousimme ^{yhtäikä} ~~molemmat~~ ja rostimme silmiämme ~~kat-~~
^{katsoon} ~~glossin~~ Oliko kirkkana? Mutta minä näin enkelijoukon ja
niiden kirkkella Kristuksen lempeät kasvot.

Toiselle postille

Olettehan kuulleet puhutun Pohjolan valtakunnasta, jossa todellinen kristinusko saa tyyssijän josta tulee lemman Euroopan ja koko kristikunnan ~~perun~~ ja pelastuksena? Sen valtakunnan peruskivi on lasketta. Siinä työssä teillä on osanne - ja vastuu suudessa